

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název práce: Klíčové faktory pocitu bezpečí queer osob v kontextu queer prostorů

Autorka: Štěpánka Navrátilová

Vedoucí práce: RNDr. Michal Pitoňák, Ph.D.

Bakalářská práce Štěpánky Navrátilové pro mě představuje výrazný posun v akademickém výkonu studentky, s níž jsem se poprvé setkal v rámci výuky mého nového předmětu *Queer geografie*. Již tehdy projevila zájem o problematiku, která je v českém prostředí dosud jen okrajově reflektována, a přitom zcela logicky spadá do zájmového pole humanitního vzdělávání, v našem případě humánní geografie, potažmo geografie sexualit. Na práci se podílela soustavně, pravidelně konzultovala a prokázala zřetelný posun v porozumění odborné literatuře. Celkově využívá téměř 70 zdrojů a po formální stránce ji považuji za zdařilou.

Autorka v úvodu uvádí, že se práce „věnuje tomu, jaké faktory formují pocit bezpečí jednotlivých queer osob právě v queer prostorech a jak se tyto faktory proměňují v závislosti na jejich genderové identitě, sexuální orientaci a dalších diskriminačních faktorech.“ Jde o téma vysoce aktuální, neboť tzv. *safe spaces* jsou v posledních letech intenzivně diskutovány, nejen v souvislosti s velkými událostmi jako Prague Pride, ale i v rámci každodenního života queer lidí.

Teoretická část práce se zaměřuje na koncept *bezpečí*, kriticky reflektuje užívání pojmu *queer* a zdůrazňuje relevanci teorie menšinového stresu a intersekcionalního přístupu. Pozitivně hodnotím autorčino úsilí proniknout do základní literatury geografii sexualit a propojit ji s klasickou sociologickou literaturou (např. Goffman, Giddens). V sekci věnované strategiím queer osob v heteronormativních prostorech pak prohlubuje porozumění fenoménům, jako je passing, maskování, closet či coming out, a zasazuje je do kontextu vyjednávání identity v prostoru. Na to navazuje diskuse *queer prostorů* a *queer safe spaces*, kde autorka využívá zejména konceptualizaci Hartal (2018).

Stran **metody**, zvolila kvalitativní přístup, konkrétně hloubkové rozhovory, které propojila s vizualizačním nástrojem *Relief Maps* (RM; Rodó de Zárate, 2013), se kterým se seznámila v našem kurzu *Queer geografie*. Jako doplňková metodologická pomůcka, jí tak RM umožnily hlouběji zachytit komplexní a často implicitní prožívání bezpečí v propojených dimenzích – sociální, psychologické a prostorové.

Hlavní výzkumnou otázkou bylo: „Jaké faktory ovlivňují pocit bezpečí queer osob v queer prostorech a jak se liší zkušenosti osob různých genderových identit a sexuálních orientací?“ Autorka pracuje s daty ze sedmi hloubkových rozhovorů, přičemž oceňují, že své účastníky označuje jako spoluautorstvo, nikoli respondenty. V epistemologické rovině vycházela z feministické intersekcionalní epistemologie (Mistra et al., 2020), zejména z principů relationality, kontextuality a komplexity.

V analytické části autorka v souladu s dobrou praxí při práci s touto metodou nejprve představila profily spoluautorstva a přiložila jejich *Relief Mapy/grafy*, které následně detailně interpretovala a vzájemně porovnávala. Analýza se dále soustředí na faktory ovlivňující pocit bezpečí v různých typech prostředí – od domova, veřejného prostoru či dopravy, přes zdravotnická a vzdělávací zařízení až po virtuální prostředí, pride festivaly, queer kluby/bary, komunitní centra a tzv. „queer ulici“.

V poslední části autorka na základě své analýzy dochází k **závěru**, že „bezpečí není automatický či univerzální pocit, ale že jde o silně situační, kontextuální a subjektivní pocit, který se odvíjí od dřívějších zkušeností a sociální a prostorové dynamiky. Ovlivňuje ho nejen konkrétní prostor, ve kterém se odehrává, ale i další diskriminační faktory, jako je věk nebo zdravotní stav, což odkazuje na význam a důležitost intersekcionalního přístupu a vysvětluje též jak složité je redukovat menšinový stres, který vychází například z prožívaného strachu z odmítnutí. (p70)“ Ve své práci tak autorka přináší cenné porozumění vazbám mezi bezpečím a queer prostorem.

Práci jednoznačně doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení stupněm **výborně**, v závislosti na průběhu obhajoby.

V Praze, dne 21. 8. 2025

RNDr. Michal Pitoňák, Ph.D.

